

התייחסות להערות עיקריות אשר התקבלו במסגרת הליך שיתוף ציבור בעניין –

שינוי במדיניות רשם העמותות ורשם ההקדשות לעניין אישור ניהול תקין

הרקע והנימוקים לשינוי מדיניות הרשם בעניין מתן אישור ניהול תקין, כמפורט במסמך ההחלטה, הם אלה אשר פורטו בהרחבה במסמך אשר פורסם להערות הציבור ביום 6 בינואר 2020.

לצד זאת, נבקש להביא בנספח זה, התייחסות למספר הערות מרכזיות שהתקבלו ביחס לשינוי המדיניות המוצע.

א. הערות בעניין שלילה או אי מתן אישור ניהול תקין לעמותות בהליך תיקון ליקויים עם גורם מלווה –

1. נטען כי אי מתן אישור ניהול תקין או שלילת האישור, כמפורט בהחלטה, עלולים להביא לקריסה כלכלית של העמותה, להרתיע עמותות מלחתום על תוכניות לתיקון ליקויים ולהביא להעדפה של עמותות להליכי פירוק.

אכן, שלילה של אישור ניהול תקין קיים או אי מתן אישור ניהול תקין חדש עלולים להביא לפגיעה באיתנות הכלכלית של העמותה. יחד עם זאת, יש לזכור כי שלילת אישור או אי מתן אישור כאמור נובעים מהתנהלות בניגוד להוראות הדין ולפיכך וכפי שפורט בהרחבה במסמך שפורסם להערות הציבור, באיזון האינטרסים - בין החשש לפגיעה באיתנות העמותה, לבין האינטרס הציבורי החזק בכך שעמותות יתנהלו בהתאם להוראות הדין אזי, עמותות אשר נמצאו בהתנהלותן ליקויים מהותיים, לא יקבלו אישור ניהול תקין טרם הראו כי ליקויים מהותיים אלה תוקנו והוכיחו שיתוף פעולה עם הגורם המלווה - שכן יש להעדיף את האינטרס הציבורי.

לפיכך, אנו רואים במינוי גורם מלווה שסייע לעמותות, מימד אקוטי בתיקון הליקויים והבראת העמותה, על מנת שתוכל לקבל אישור ניהול תקין ולא תגיע להליכי פירוק.

2. נטען כי מרגע שמונה גורם מלווה לעמותה, חזקה כי העמותה מתנהלת באופן תקין, תחת הנחייתו של הגורם המלווה שמונה על ידי הרשם.

ראשית, הליך תיקון הליקויים, מטבעו, אורך פרק זמן. לפיכך, לא ניתן לקבוע, עם החתימה על התוכנית ומינוי הגורם המלווה, כי התנהלות העמותה כבר תקינה. מכאן, כי נדרש פרק

זמן מסוים שבו העמותה תראה כי היא פועלת ליישום הוראות החוק והנחיות הרשם, ובפרט – לעניין אופן תיקון הליקויים הראוי בעמותה, וכל זאת תוך שיתוף פעולה עם הליך הליווי והגורם המלווה.

לאור האמור, אנו רואים חשיבות רבה בתהליך נכון ויעיל שיביא לכך שהעמותה תיקנה את הליקויים המהותיים שנמצאו על מנת שנוכל לאשר כי התנהלות העמותה תקינה או לכל הפחות תקנו הליקויים המהותיים.

3. נטען כי לא ברור אלו מהליקויים המנויים בתוכנית לתיקון ליקויים הם ליקויים מהותיים שתיקונם נדרש טרם מתן אישור ניהול תקין.

טענה זו מקובלת עלינו. כמפורט בהחלטה מעלה, החל ממועד כניסת המדיניות לתוקף, צויין על גבי תוכניות לתיקון ליקויים, אלו מהליקויים הם מהותיים שתיקונם נדרש לשם מתן אישור ניהול תקין.

4. נטען כי פרק זמן של 3 חודשים אינו מספיק לשם בחינה האם תוקנו הליקויים המהותיים על ידי העמותה, וכי תקופה של מחצית השנה היא תקופה שתאפשר לעמוד טוב יותר על מידת תיקון הליקויים של העמותה.

אכן, לעיתים יתכן כי עמותות לא ישלימו את תיקון הליקויים המהותיים אשר תיקונם נדרש לשם מתן אישור ניהול תקין, תוך תקופה של שלושה חודשים. במקרים אלה, ידרש המשך תיקון הליקויים כתנאי למתן אישור ניהול תקין.

לאור האמור, לא ניתן היה לקבל טענה זו.

ב. הערות בעניין אי מתן אישור ניהול תקין לעמותה שהגישה בקשה באיחור של שנה ומעלה ממועד הגשת הדיווחים השנתיים הקבוע בחוק –

1. נטען כי הגשת בקשות באיחור היא תופעה המתבצעת על ידי עמותות קטנות או עמותות שאינן מתוקצבות. אי מתן אישור ניהול תקין לעמותות אלה, אשר יגישו את הבקשה באיחור, יהווה סנקציה חריפה יתר על המידה.

אכן, אי מתן אישור ניהול תקין לעמותה שהגישה דיווחים באיחור העולה על שנה, עלול להביא לפגיעה באיתנות הכלכלית של העמותה. יחד עם זאת, כפי שפורט בהרחבה במסמך שפורסם להערות הציבור, אנו סבורים כי המדיניות שהוצעה משקפת איזון ראוי בין החשש לפגיעה באיתנות העמותה, לבין האינטרס הציבורי החזק בכך שעמותות יגישו דיווחים במועד, או לכל הפחות לא יאחרו בהגשת הדיווחים בתקופה העולה על שנה.

עוד יצויין כי לאחרונה נכנסו לתוקף תיקון לתקנות העמותות (טפסים), תשס"ט – 2009, אשר הפחית את נטל הדיווח על עמותות קטנות, כאשר קבע כי עמותות שמחזורן השנתי נמוך מ-500 אל"ח, אינן נדרשות בהגשת דוחות כספים.

כלל העמותות, ובכלל זה עמותות בעלות מחזור כספי נמוך יחסית או עמותות שאינן מתוקצבות, מוזמנות לעיין בהנחיות הרשם באתר רשות התאגידים, וכן בלומדות המפורסמות באתר הרשות, הממחישות את הוראות החוק והנחיות הרשם באופן נגיש.

ג. הערות בעניין בדיקת רישום פלילי של חברי ועד העמותה וחברי ועדת הביקורת, טרם מתן אישור ניהול תקין –

נטען כי קיימים קשיים משפטיים בביצוע בדיקות כאמור, או בדרישת מסמכים מאת העמותה בהקשר זה.

כאמור מעלה, סוגייה זו נדרשת להמשך עבודת מטה, טרם הבשלתה כדי מדיניות תקפה, ועל כן לא נכנסו הוראות בעניין למסמך המדיניות.